

ПЕРСПЕКТИВИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ПЛАНУ ПРОТИДІЇ BEPS ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ВАЛЮТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ

Олена ЖУКОВА,
керівник робочої групи з ТЦУ
в Громадській раді при ДФС
України, адвокат, аудитор

«У передмові до кроку 3 плану BEPS «Розробка ефективних правил оподаткування контрольованих іноземних компаній (CFC/KiK)» йдеться про те, що пакет заходів **BEPS** є

першим суттєвим оновленням міжнародних податкових правил майже за сторіччя. Тому імплементація цього кроку — це кардинальна і жорстка ломка стереотипів вітчизняного оподаткування для підприємців і бухгалтерів, які виростили на звичних поняттях бухобліку та економіки».

«Основна новація KiK передбачає включення до складу загального річного оподаткованого доходу контролюючої (фізичної) особи **частини прибутку** контрольованої компанії з подальшим його оподаткуванням за ставками **ПДФО**.

Крім того, «контролер» зобов'язаний надавати:

- річну декларацію про майновий стан і доходи;
- звіт про KiK з додатком копії фінансової звітності KiK, що підтверджують отриманий прибуток;
- за запитом податківців документацію з трансфертного ціноутворення щодо операцій KiK у разі якщо обсяг операцій KiK з нерезидентом, що підлягають ТЦУ-контролю, перевищує 10 млн грн на календарний рік. Така документація має бути подана податковому органу протягом 60 днів. У іншому випадку податковий орган має право збільшити розмір прибутку KiK для оподаткування на 30 % вартості доходів або витрат, за якими не подано документацію;
- повідомлення про: придбання частки в іноземній юридичній особі; створення (заснування) освіти без статусу юридичної особи; відчуження частки в іноземній юридичній особі.»
- «Передбачається 10-кратне — порівняно з ТЦУ-штрафами — зростання **штрафів** за порушення термінів надання і порядку складання звітів про KiK. Такі штрафи будуть стягувати за:
- неподання (несвоєчасне подання) звіту про KiK — у сумі 1000 мінімальних зарплат (далі — МЗП), що наразі становить 4 173 000,00 грн;
- невідображення у звіті про KiK необхідних даних — штраф у розмірі 3 % від суми невідображених операцій KiK, або 25 %, суми невідображеного скорегованого прибутку KiK, але не більш ніж 3000 МЗП (12 519 000,00 грн);
- неподання повідомлення про придбання/продаж частки KiK — у розмірі 500 МЗП, або 2 086 500,00 грн, тощо.

Гігантські розміри штрафів, що накладаються на фізичних осіб за помилки, пов'язані з поданням звітності про KiK, ставлять під сумнів саму можливість ведення ними такого бізнесу. Тому до моменту прийняття закону необхідно відкоригувати суми штрафів до прийнятного рівня, а також усунути інші недоліки цього законопроекту».

КРЕДИТИ ВІД НЕРЕЗИДЕНТА: ОСОБЛИВОСТІ ВАЛЮТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Ільдар УСМАНОВ,
аналітик фінансових ринків

«Часткове зняття валютних обмежень і перехід від валютного контролю до **ризик-орієнтованого підходу** в системі валютного нагляду зовсім не означають відмову від здійснення банками аналізу умов валютних кредитів з метою упереджень відтоку капіталу з України. Важливою умовою переходу до режиму вільного руху капіталу є імплементація Плану протидії BEPS, який приділяє особливу увагу дотриманню ринкових ставок за валютними запозиченнями. Зокрема, імплементація BEPS збільшує оподаткування відсотків, що виплачуються нерезиденту понад суму, яка відповідає принципу «втягнутої руки».

«З 07.02.2019 р. скасовано вимоги щодо дотримання встановленої Нацбанком **максимальної процентної ставки** за кредитними договорами/договорами позики з нерезидентами. Здійснено перехід від дозвільної системи щодо зовнішніх запозичень (реєстрація договорів у Нацбанку) до **повідомного порядку**. Одночасно посилюються вимоги щодо проведення аналізу валютних операцій за кредитними договорами з нерезидентами, щодо яких у банку можуть виникати сумніви з приводу невідповідності вартості зовнішнього залучення за окремим договором кредитування ринковим умовам (індикатор за номером 24)».

«Методологія визначення **ринкової вартості** зовнішнього залучення у постанові Нацбанку від 02.01.2019 р. № 8 відсутня. У листі Нацбанку від 17.01.2019 р. № P/25-0006/2831 регулятор рекомендує враховувати таке:

- базову складову, яка оцінюватиме поточну вартість залучень у відповідній валюті на світовому (місцевому) ринку капіталу (як приклад, LIBOR/облікова ставка центрального банку певної країни тощо);
- додаткову різницю, що враховувала б інтегровану оцінку суверенного ризику України (як країни залучення коштів) та індивідуального ризику, пов'язаного з приватним позичальником;
- дохідність за угодами на вторинному ринку з борговими фінансовими інструментами з відповідним строком погашення та у відповідній валюті (наприклад, єврооблігації, випущені Урядом України)».

«З позицій ТЦУ використання наведеної інформації замало для встановлення ринкової процентної ставки, що визначається із застосуванням принципу «втягнутої руки». ТЦУ-методологія для фінансових операцій передбачає використання, зокрема, таких даних: суми та валюти операції; відсоткової ставки за кредитом, типу ставки (фіксованої або плаваючої); наявності або відсутності забезпечення кредитної угоди; конверсійності; терміну дії угоди тощо».

«Для запобігання претензій з боку податківців щодо «ринковості» вартості валютного запозичення слід застосовувати методологію **ТЦУ-контролю** ще на стадії планування кредитного договору».